

ប្រជុំនៃក្រុមពិគ្រោះយោបល់នៅកម្ពុជា
ចំណាប់អារម្មណ៍អំពីការអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីៗ ផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម
ផ្ដោតដោយគំណាចរបស់មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (IMF)
ជូសមុខអោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៦

គណៈអធិបតី

ឯកឧត្តម

លោក លោកស្រី

- ១- ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណដោយមានឱកាសចូលរួមក្នុងការប្រជុំពិគ្រោះយោបល់នៅឆ្នាំនេះ និង មានកិត្តិយសនឹងធ្វើចំណាប់អារម្មណ៍ខ្លះៗ អំពីការអភិវឌ្ឍន៍ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ជូសមុខអោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ដោយផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ (NSDP) ២០០៦-២០១០ ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រី នេះជាឱកាសដ៏ប្រសើរដើម្បីបូកសរុបការអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីៗនេះ និង ដើម្បីវាយតម្លៃការប្រមើល និង ការប្រឈម នាពេលអនាគត ។

ការអភិវឌ្ឍន៍ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ ២០០៥

- ២- ការអភិវឌ្ឍន៍ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចថ្មីៗនេះនៅកម្ពុជា មានភាពអនុគ្រោះជាងការរំពឹងទុក ដែលធ្វើឡើងនៅពេលមានក្រុមពិគ្រោះយោបល់កន្លងទៅ ជាងមួយឆ្នាំមុននេះ ។ នៅពេលនោះ អ្នកសង្កេតការជាច្រើនបានចង្អុលបង្ហាញថា ការឡើងថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និង ការបញ្ចប់នៃប្រព័ន្ធកូតាសំរាប់ផ្នែកកាត់ដេរនឹងបង្កើនហានិភ័យដែលអាចធ្វើអោយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចត្រូវថយចុះយ៉ាងគំហុក ជាពិសេសនៅពេលដែលការនាំចេញ សំលៀកបំពាក់ប្រឈមមុខនឹងការប្រកួតប្រជែងជាចំហនៅទីផ្សារអន្តរជាតិ ។
- ៣- ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ដែលមិនមានហានិភ័យ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចទំនងជាតើរង ៧ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។ នេះគឺជាការអភិវឌ្ឍន៍ល្អ ត្រូវអោយស្វាគមន៍។ មានកត្តាមួយចំនួនដែលកំណត់អោយមានការអនុវត្តន៍មានភាពល្អប្រសើរជាងការសង្ឃឹមទុក មាន :

- ការនាំចេញសំលៀកបំពាក់នៅតែរឹងមាំ ដោយសារតែមានឱកាសអំណោយផល នៅពេលដែល វិធានការទប់ស្កាត់ការនាំចូលពីប្រទេសចិន ធ្វើឡើងដោយសហរដ្ឋអាមេរិក និង ការព្រមព្រៀង ជាទ្វេភាគីរវាង ចិននិងសហគមន៍អឺរ៉ុប ដើម្បីដាក់កំហិតការនាំចេញរបស់ចិន ។ ដើម្បីបង្ហាញ ពីសារៈសំខាន់របស់វិធានការខាងលើនេះ សូមបញ្ជាក់ថាការទប់ស្កាត់ដោយសហរដ្ឋអាមេរិក និង កិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយសហគមន៍អឺរ៉ុប គ្រប់ដណ្តប់ ៨៧ ភាគរយ នៃផលិតផលសំលៀកបំពាក់សារុបដែលនាំចេញដោយប្រទេសកម្ពុជា ។
 - វិស័យទេសចរណ៍ក៏កំពុងរីកចំរើន ចំណែកឯផលិតផលកសិកម្ម និង នេសាទ ក៏មានសន្ទុះឡើងវិញយ៉ាងខ្លាំងក្លាដែរ ។
 - និងចុងបំផុត ការអនុវត្តនយោបាយរូបិយវត្ថុដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន និង ភាពស៊ីសំរេនៃការធ្វើជាអន្តរការីរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារ ។ មុខជំនួញតូចៗ ដែលពីមុនដំណើរការមិនផ្លូវការ បច្ចុប្បន្នកំពុងចុះបញ្ជី និង ស្វែងរកឥណទានពីធនាគារ ជាមួយនឹងសកម្មភាពផ្នែកសំណង់ដ៏ខ្លាំងក្លាឆ្លុះបញ្ចាំងអោយឃើញការកើនឡើងនៃតម្លៃការវិនិយោគលើវិស័យដីធ្លី និង ផ្ទះសម្បែង ។
- ៤- ការឡើងថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈមានការប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ ជាពិសេសនៅពេលដែលតំលៃមូបអាហារបានឡើងថ្លៃដែរនោះ ការឡើងថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈបានបង្កើនអត្រាអតិផរណា ដល់ ៦^{៣/៤} ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ដល់ ខែ ធ្នូ ២០០៥ ។ លើសពីនេះទៀត ការឡើងថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈបានបង្កើនតំលៃប្រេងនាំចូលសារុប ធ្វើអោយជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសដុះដាបក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ និង កំរិតរូបិយប័ណ្ណបរទេសបំរុងធ្លាក់ចុះបើគិតធៀបនឹងការនាំចូល ។
- ៥- ការចាត់ចែងនយោបាយសារពើពន្ធដ៏ប្រុងប្រយ័ត្ន ជួយបង្កលក្ខខណ្ឌអំណោយផលដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលសក្តិសមនឹងទទួលការកោតសរសើរអំពីការបង្កើនចំណូលជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ហើយចំណូលត្រូវបានកើនដល់ប្រហែល ១២ ភាគរយនៃផលទុនជាតិសរុបដុល (GDP) នៅឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ។ ការធ្វើអោយមានប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលពន្ធតយ និង ពន្ធដារ រួមទាំងការប្រមូលពន្ធជំពាក់ និង ការធ្វើឯកជនភាវូបនីយកម្ម បានធ្វើអោយចំនួនកើនឡើង លើសពីការ

ធ្លាក់ចុះនៃចំណូលមិនមែនពន្ធ ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ការអនុវត្តន៍ចំណូលនៅតែទាបបើ ប្រៀបធៀបនឹងប្រទេសដទៃទៀត ។ ចំណាយទាំងចំណាយចរន្ត និង ចំណាយមូលធនដោយ ហិរញ្ញប្រទានក្នុងស្រុកត្រូវបានទប់មិនអោយកើនឡើងនៅឆ្នាំ ២០០៥ កន្លងទៅនេះ។ ដោយសារ មានការថយចុះចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្រទានក្រៅស្រុក អោនភាពថវិការបស់រដ្ឋាភិបាលត្រូវ បានប៉ាន់ស្មានថានឹងថយចុះបន្តិច។ ហើយការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្រទានក្នុងស្រុកសំរាប់បំរើអោយអោនភាព ថវិកាត្រូវបានជៀសវាង ។

គោលត្រឹមត្រូវ និងការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមកន្លងទៅថ្មីៗនេះ

- ៦- ត្រឡប់មកមើលភាពត្រឹមត្រូវ និង ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមក្នុងពេលកន្លងទៅ ការវាយតម្លៃលើភាពត្រឹមត្រូវ ដោយធនាគាររបស់ពិភពលោកដែលបានបោះពុម្ពក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ បានបង្ហាញថា កំរិតជីវភាពរបស់ ប្រជាជនកម្ពុជា បានកែលម្អក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សកន្លងទៅនេះ ដោយសារមានកំណើន សេដ្ឋកិច្ច ខ្ពស់រហូតដល់ ៧ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ការទទួលបានសុខសន្តិភាពមកវិញ ហើយនិងភាពប្រសើរឡើង នៃការទទួលបានសេវាធានា។
- ៧- ការបោះជំហានទៅមុខដែលគួរអោយកោតសរសើរ ជាពិសេសក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ ក្នុង កំឡុងឆ្នាំ ១៩៩៣/៩៤ និង ឆ្នាំ ២០០៤ អត្រានៃប្រជាជនកម្ពុជាដែលនៅក្រោមខ្សែបន្ទាត់នៃភាព ក្រីក្របានថយចុះពី ៤៧ ភាគរយ ទៅ ៣៥ ភាគរយ ។ ទិន្នន័យដែលមាន បានបង្ហាញថាភាពក្រីក្របាន ថយចុះនៅស្ទើរគ្រប់ទីកន្លែងក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និង ទាំងស្រីទាំងប្រុស។ លើសពីនេះទៅទៀត ការប្រើប្រាស់ពិតសំរាប់មនុស្សម្នាក់ៗ (Real per capita consumption) បានកើនឡើងប្រហែល មួយភាគបី ក្នុងកំឡុងពេលមួយទសវត្សកន្លងទៅនេះ នាំអោយមានការបង្កើន គុណភាពផ្នែក លំនៅ- ដ្ឋាន អគ្គិសនីប្រើប្រាស់ និង ការកាន់កាប់របស់របរប្រើប្រាស់ក្នុងផ្ទះធានា ។
- ៨- ការកែលម្អបានកើតឡើងលើវិស័យសង្គមផងដែរ ដូចជាវិស័យសុខាភិបាល និង អប់រំ ។ អត្រានៃការ ចុះឈ្មោះចូលរៀន និង ការបញ្ចប់ថ្នាក់បឋមសិក្សាបានកើនឡើង នៅពេលដែលសូចនាករនៃវិស័យ សុខាភិបាល ដូចជាការចាក់ថ្នាំបង្ការ អត្រាស្លាប់របស់ទារក និង ការឆ្លងជម្ងឺអេដស៍ (HIV/AIDS)

បានធ្វើអោយប្រសើរឡើង។ ភាពជឿនលឿនបានកើតឡើងចំពោះការកែលំអសមភាពផ្នែកយេនឌ័រ (Gender) ដោយមានការកើនឡើងនៃការងាររបស់ស្ត្រី ជាពិសេសនៅក្នុងផ្នែកកសិកម្ម និង ឧស្សាហកម្ម ដែលកើនលើសពី ៥០ ភាគរយ។

៩- **ការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់នេះត្រូវបានទ្រទ្រង់ដោយការកែលំអការបញ្ចេញសាច់ប្រាក់សំរាប់កម្មវិធីសកម្មភាពអភិភាព (PAP)។** ក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ការបញ្ចេញសាច់ប្រាក់សំរាប់កម្មវិធីសកម្មភាពអភិភាពសំរេចបាន ៧១ ភាគរយ នៃថវិកា ប្រៀបធៀបនឹង ៣១ភាគរយ ដែលសំរេចបានក្នុងឆ្នាំ ២០០៤ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ថវិកាសរុបរួមគ្នារបស់វិស័យសុខាភិបាល និង អប់រំ មិនមានការកើនឡើងទេ នៅឆ្នាំ ២០០៥ ប្រៀបធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៤ ចំណែកការបញ្ចេញសាច់ប្រាក់សំរាប់កម្មវិធីសកម្មភាពអភិភាពនេះ ក៏នៅមានលទ្ធភាព អាចនឹងកែលំអបានទៀត។

១០- **នៅពេលដែលមានភាពរីកចំរើន ត្រូវតែទទួលស្គាល់ដែរថា ភាពក្រីក្រនៅតែមានគ្រប់ទីកន្លែង និងវិសមភាពក៏បានកើនឡើងក្នុងកំឡុងមួយទសវត្សកន្លងទៅនេះ។** មួយភាគបីនៃប្រជាជនរស់នៅក្រោមខ្សែបន្ទាត់ភាពក្រីក្រ ហើយ ៩១ ភាគរយ នៃប្រជាជនក្រីក្ររស់នៅទីជនបទ។ នៅទីជនបទ ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង ការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ពិត (Real consumption) មានភាពយឺតយ៉ាវជាងតំបន់ទីក្រុង។ ដើម្បីបង្ហាញភាពខុសគ្នាដែលកាន់តែឃ្លាតឆ្ងាយទៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងទៅនេះ សូមបញ្ជាក់ថា ភាពក្រីក្រថយចុះចំនួនពាក់កណ្តាលនៅភ្នំពេញ នៅសល់តែ ៥ ភាគរយ ប៉ុន្តែនៅជនបទ ភាពក្រីក្រថយចុះតែមួយភាគប្រាំតែប៉ុណ្ណោះ ហើយភាពក្រីក្រនៅជនបទនៅមានលើសពី ៣០ ភាគរយ។ អ្នកមានបំផុតចំនួន២០ភាគរយ ចំណាយប្រចាំថ្ងៃ៧ដងច្រើនជាង អ្នកដែលក្របំផុត។

១១- **ជាភាគច្រើន ការកើនឡើងនៃវិសមភាពបណ្តាលមកពីមូលដ្ឋាននៃការលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ចមានភាពចង្អៀត ដែលពឹងផ្អែកទៅលើតែវិស័យសំលៀកបំពាក់ និង ទេសចរណ៍ ។** ប៉ុន្តែជនក្រីក្រប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាដែលជាប់ទាក់ទិនគ្នាមួយចំនួនផ្សេងទៀត រួមទាំងភាពគ្មានកម្មសិទ្ធិដីធ្លី និងទ្រព្យសម្បត្តិសំរាប់ផលិតកម្មជាទូទៅ ពិបាកក្នុងការចូលដល់ទីផ្សារនិងសេវាសាធារណៈ ភាពពុករលួយ កំរិតអប់រំតិចតួច ការថែទាំសុខភាពដែលថ្លៃនិងមិនគ្រប់គ្រាន់ និង មានអ្នកនៅក្នុងបន្ទុកច្រើននាក់។

១២- ជាមួយគ្នានេះដែរ ភាពជឿនលឿនសំរេចបានក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍គោលដៅសហសវត្សរបស់កម្ពុជា (CMDGs) ដែលទាក់ទងនឹងការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស នៅមានភាពយឺតយ៉ាវការគ្រោងទុក។ អត្រា នៃការបញ្ចប់ការសិក្សានៅគ្រប់ថ្នាក់អប់រំទាំងអស់នៅទូទាំងប្រទេស ហើយគំនិតរវាងស្ត្រី និង បុរសជាពិសេស នៅមធ្យមសិក្សា និង ឧត្តមសិក្សានៅតែមាន ។ ភាពប្រឈមក្នុងការកាត់បន្ថយ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង ការបានទទួលការថែទាំសុខភាពនៅខ្សោយ ជាពិសេសសំរាប់មាតា និង ស្ត្រី ។

ការប្រមើលអនាគត (Outlook) និង បញ្ហានយោបាយជាគន្លឹះនានា

- ១៣- ដោយបានពិនិត្យភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននោះ តើអាចនិយាយបានអ្វីខ្លះចំពោះក្តីសង្ឃឹម សំរាប់កម្ពុជាក្នុងពេលអនាគតខ្លីខាងមុខ ?
- ១៤- ជាទូទៅ ការប្រមើលអនាគតនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ នៅតែប្រសើរ។ សេដ្ឋកិច្ចត្រូវបាន សង្ឃឹមថានឹងរីកលូតលាស់ក្នុងល្បឿន ៦ ភាគរយគិតជាតំលៃពិត (in real terms) ដែលសមស្រប តាមការរីកលូតលាស់នៃការនាំចេញសំលៀកបំពាក់ ផ្នែកទេសចរណ៍ និង សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងស្រុក ។ បើសិនជាមិនមានការកើនឡើងនៃថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈដែលមិនអាចទាយទុកបាននោះ អត្រាអតិផរណានឹង ថយចុះ ។
- ១៥- ការប្រមើលអនាគតជាវិជ្ជមាននេះផ្តល់ឱកាសដ៏ល្អនិងលក្ខខណ្ឌអនុគ្រោះ សំរាប់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីអនុវត្តការងារកំណែទម្រង់ដ៏សំខាន់នានា។ ការកែទម្រង់ទាំងនោះគាំទ្រស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ការលូតលាស់មានចីរភាព ពង្រឹង និង បង្កើនល្បឿនភាពជឿនលឿនក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង កែលម្អស្ថានភាពនៃការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស។ មានសារៈសំខាន់ស្មើគ្នាដែរនោះគឺ ប្រសិនបើចង់ធ្វើអោយ ប្រជាជនទាំងមូលទទួលបានផលប្រយោជន៍អំពីការរីកលូតលាស់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច បញ្ហានានាទាក់ទងនឹង អភិបាលកិច្ចខ្សោយ និង ភាពពុករលួយ ត្រូវតែដោះស្រាយ។ ការកែទម្រង់ទាំងនេះដែលធ្វើអោយ សំរេចបានការអនុវត្តគោលដៅសហសវត្សរបស់កម្ពុជា ស្ថិតនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ។
- ១៦- ក្នុងន័យនេះ ការផ្តោតគោលនយោបាយទៅលើវិស័យដែលជាគន្លឹះនានាក្នុងពេលខាងមុខនេះ មានដូចតទៅ :

- ថែរក្សាស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដោយការអនុវត្តនយោបាយសារពើពន្ធនិងរូបិយវត្ថុប្រុងប្រយ័ត្ន រួមទាំងការប្រឹងប្រែងប្រមូលចំណូល ដើម្បីបំពេញសេចក្តីតំរូវការនៃចំណាយជាអាទិភាព ។
- ពង្រីកមូលដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍន៍ ជាពិសេសគាំទ្រវិស័យកសិកម្ម ដែលទ្រទ្រង់ជីវភាពអោយដល់ ៧០ភាគរយ នៃកំលាំងពលកម្មសរុប។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់កសិករតូចតាច ជាជាងសម្បទានកសិកម្មទ្រង់ទ្រាយធំ ធ្វើអោយកសិករមានដីធ្វើកសិកម្មដោយចេញកម្មសិទ្ធិដីអោយកសិករ និង ធ្វើការកែទម្រង់ដីធ្លី ពង្រឹងនីតិវិធីក្នុងការប្រគល់ដីសម្បទាន និង ការប្រឹងប្រែងពង្រីកប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ។
- ផ្តល់នូវការបរិយាកាសងាយស្រួលដល់សកម្មភាពរបស់វិស័យឯកជន និង វិនិយោគបរទេស រួមទាំង ការប្រឹងប្រែងជាបន្តដើម្បីសំរួលពាណិជ្ជកម្ម និង ការកាត់បន្ថយបន្ទុកដ៏លើសលប់នៃរដ្ឋបាលសាធារណៈ ។
- ដោះស្រាយបញ្ហាអំពើពុករលួយ ។ ជំហានដំបូងដ៏សំខាន់ គឺការពង្រឹងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយមុនពេលបញ្ជូនសេចក្តីព្រាងនេះទៅរដ្ឋសភា ដើម្បីអោយច្បាប់នេះមានគុណភាពជាអន្តរជាតិដូចដែលបានផ្តល់យោបល់អោយដោយក្រុមអ្នកជំនាញការបរទេស ដែលបានធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយក្រុមអ្នកព្រាងច្បាប់របស់ក្រសួងទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និង អធិការកិច្ច ។
- សមស្របតាមចំណូលរបស់រដ្ឋដែលកើតឡើង បង្កើតចំណាយលើ គំរោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលមានប្រសិទ្ធភាពផលិតកម្មនិងចំណីដៅ ការថែទាំសុខភាព និង អប់រំ ដើម្បីកែលម្អជីវភាពនិងទិន្នផលការងារ ។
- កែលម្អ សមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធភាព របស់រដ្ឋាភិបាល តាមរយៈការកែទម្រង់នៃការចាត់ចែងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) និង ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ (PAR) ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាព និង គុណភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ។
- កែលម្អ លទ្ធភាពរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារដើម្បីធ្វើជាអន្តរការីហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយសមត្ថភាពនិងសុវត្ថភាពដោយបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនាគារ រចនាសម្ព័ន្ធច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុ និង កែលម្អលទ្ធភាពរបស់ធនាគារក្នុងការវាយតម្លៃឥណទាន ។

- ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍន៍ភាពជាដៃគូ ដោយសំរួបសំរួលជំនួយអោយស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ធានាអោយមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នា ដើម្បីគាំទ្រដល់កម្មវិធី និង គោលនយោបាយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

សន្និដ្ឋាន

១៧- ជាចុងបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ម្តងទៀតថា ភាពប្រឈមក្នុងដំណោះស្រាយព្រមគ្នា ទាំងលើការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង វិសមភាព មានភាពស្មុគស្មាញ។ ច្បាស់ណាស់ គឺត្រូវការនិរន្តរភាព នៃស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចជាមួយនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់។ ប៉ុន្តែក៏មានតំរូវអោយការពង្រីកមូលដ្ឋាននៃការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសការកែលំអកសិកម្ម អនុវត្តវិធានការជាគន្លឹះនានាដទៃទៀតដើម្បី បំបាត់ចោលរបាំងដែលរារាំងដល់ល្បឿននៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង ការអភិវឌ្ឍន៍មនុស្ស (ដូចជា ការពង្រឹងអភិបាលកិច្ចនៃស្ថាប័នរដ្ឋ ដោះស្រាយបញ្ហាអំពើពុករលួយ បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៃធនធានមនុស្សនិង រចនាសម្ព័ន្ធរូបវិទ្យា) ។ យើងមានការជឿជាក់ថា ដោយមានការគាំទ្រពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួន រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នឹងមានលទ្ធភាពកសាងដោយផ្អែកលើសមិទ្ធផលរបស់ខ្លួនដែលសំរេចបានក្នុងមក និង ជូនពរអោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានជោគជ័យលើការខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនទាំងអស់ ។

~~~~~